ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

St. 134 Poštnina poročnjena (Tassa corrisposta cas la posta) V Trstu, v sredo, 4. avgusta 1926. Posamezna številka 30 stot. Letnik LI

List izhaja vsak d[an] ca. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.— [pol]cio L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — [Oglas]nina za 1 mm prostora v širokosti [vsa]ke in obrtne oglase 75 stot., za smrtnice, z[a] 0, oglase denarnih zavodov L 2.— besedo, najmanj L 3.

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost". Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Listu „La Monarchia"

Mi smo se pred par meseci enkrat sklicevali na neki članek v milanskem listu «Monarchia», glasilu italijanskih imperijalistov - monarhistov. «Monarchia» je tedaj nastopala z upravičeno strogostjo proti onim Italijanom, ki oblačijo in slačijo italijansko državljanstvo, kakor jim bolj nese. Kot primer je navajala «Monarchia» one «višje» kroge, ki so sposobni, da slečejo italijansko državljanstvo in sprejmejo za svojo kako drugo državo, samo da dosežejo na ta način n. pr. razporoko. «Monarchia» je naglašala pri tem, da se nahajajo taki primeri tudi med visoko aristokracijo, proti kateri je zahtevala, stroge ukrepe. Vsem takim «zvestim» državljanom je postavljala za zgled sicilijanske ponižne izseljence v Tuniziji, kateri rajši potrpijo vse mogoče žrtve, nego da bi hoteli zapustiti svoje italijanstvo.

Mi smo tedaj posneli ta izvajanja v «Monarchia» in se pridružili njenemu mnenju, da stoje oni skromni Sicilijanci moralno mnogo višje nego oni plemenitaši, ki mečejo s sebe italijansko državljanstvo kakor kako staro ponošeno obleko. In potem smo formulirali naše brez dvoma logične zaključke, ki sledijo iz tega stališča tudi glede našega prizadevanja, da bi ohranili svojo narodnost. Če je visoko moralno za sicilijanske izseljence, da se upirajo raznarodovanju, potem ni smeti videti nič nemoralnega ali nedovoljenega niti v prizadevanju našega skromnega človeka, da ohrani svojo narodnost v skladu s svojo državljansko korektnostjo.

Kmalu potem je «Monarchia» precej silovito reagirala na ta naša izvajanja. Pod naslovom «Tržaški «Edinosti»» je objavila člančič, v katerem nas je hotela osmešiti, češ kako moremo biti vendar tako naivni, da kličemo na pomoč za brambo pravic Slovanov kar italijanske imperialiste.

Mi seveda na ta njena zafrkavanja nismo odgovarjali. Dokaz to, da naše razočaranje ni bilo bogve kako porazno, ko smo zvedeli, da ne moremo pričakovati od strani imperijalistov nikake «pomoči». Toda «Monarchia» nas je pozneje zopet enkrat apostrofirala, in sicer v svoji številki od 18. julija. V beležki o svečanosti polaganja temeljnega kamena za spomenik zmage v Bolcanu v prisotnosti Nj. Vel. kralja pravi med drugim, da pomeni ta svečanost za domotožne Nemce, da bodo morali vtakniti v žep svoje težnje krivega iredentizma. Potem pa dostavlja: «Kaj misli o tem tržaška «Edinost», ki nas je klicala kot zaveznike za vzdrževanje pravic (?) Slovanov?»

Naj bo torej ustreženo «Monarchii» in naj nas posluša. Predvsem naj nam izvoli povedati, po kakšni vrtoglavi logiki spravlja «Edinost», slovansko glasilo izhajajoče v Trstu, v zvezo s pomenom in poukom, ki naj ga vsebuje bolcanska svečanost za poadiške Nemce? In potem pa s «krivim iredentizmom» teh Nemcev. Ali se «Monarchia» ne zaveda geografične in etnografične razlike med Julijsko Krajino in Poadižjem? Menda ne, sicer bi ne bila govorila že v prvem članku, ki nam ga je posvetila, o «Slovanih Poadižja» (gli slavi dell'Alto Adige)! Le tako si moremo razlagati, da more priti kak list do takih neskladnosti in naravnost smešnih miselnih samovoljnosti. Ali se «Monarchia» ne zaveda tega?

Če pa je hotelo glasilo imperijalistov s tem predstaviti svojemu občinstvu naš list kot nekakega zagovornika in pobornika protidržavnega iredentizma in mu s tem jemati ugled pred italijansko javnostjo, moramo to njeno početje odločno zavrniti kot navadno insinuacijo, polemično sredstvo, ki ne dela časti nobenemu uredništvu. Kaj si misli «Monarchia» pod iredentizmom? V čem obstoji iredentizem drugorodca, ki hoče biti pošten in korekten državljan in obenem ohraniti svojo narodnost?

«Monarchia» naj nam odgovori na ti dve vprašanji, naj nam pove, zakaj smatra drugorodce pavšalno za iredentiste, in potem smo pripravljeni sprejeti z njo stvarno in mirno polemiko, ki naj dovede do razčiščenja pojmov. Dasi bi se vršila ta polemika precej na daleč, bi bila vendar koristna. Zakaj gori omenjeno razčiščenje pojmov je potrebno. Mi smo že ponovno naglašali to potrebo in veliki del nesporazumljenj glede odnošajev z drugorodci izhaja ravno iz tega, da se besede «protidržavnost», «protiitalijanstvo», «iredentizem» in razne druge slične obtožbe na naslov drugorodcev in njihove politike mečejo kar tako v javnost brez vsakega preudarka in premisleka. Vsak čitatelj si potem predstavlja pomen teh besed po svoje — na splošno pa mora roditi taka nejasnost pojmov le sovraštvo, in to tam, kjer bi bilo trezno in nezavzeto spoznanje najbolj potrebno.

Okoli «Monarchie» se zbirajo krogi, ki pripadajo večinoma tudi elitnemu delu italijanske družbe. Vsaj se da tako sklepati po imenih raznih oseb, ki sestavljajo vodstva posameznih sekcij imperijalistične stranke. Imamo torej opravka z ljudmi, ki držijo mnogo do svoje moralne stopnje. Povejte nam torej s tega vzvišenega stališča, kaj si mislite pod iredentizmom drugorodcev, in mi smo vam na razpolago za razpravo.

Kar se tiče našega zadržanja z ozirom na gori omenjeno svečanost v Bolcanu, opozarjamo «Monarchio», da smo poročali o njej — v skladu s sredstvi naše obveščevalne službe — kakor vsi drugi listi Italije.

Seja ministrskega sveta

Petlirski novci iz nikla — Načrt za disciplíniranje javnih manifestacij

RIM, 3. Ministrski svet je danes zopet imel sejo. Notranji minister je poročal o notranjem položaju ter izjavil, da je ljudstvo z velikim zadoščenjem vzelo na znanje vse poslednje vladne ukrepe za gospodarsko sanacijo dežele. Na predlog finančnega in prosvetnega ministra je ministrski svet odobril načrt za reformo učiteljskega penzijskega zavoda v Rimu.

Nadalje je bil na predlog finančnega ministra odobren zakonski načrt za izdajanje petlirskih novcev. Te novce bodo kovali iz čistega nikla. Vladni načelnik on. Mussolini je predložil osnutek za disciplíniranje javnih manifestacij. Po tem načrtu, ki so ga ministri seveda odobrli, bodo prepovedane vse manifestacije, ki bi ne bile v skladu s smernicami osrednje vlade. Ministrski svet je potrdil tudi osnutek kr. odloka glede ustanovitve državnih arhivov v Trstu in Tridentu.

Seja ministrov se je zaključila ob 13.30. Ministri se bodo zopet sestali jutri ob 10. predpoldne v palači Chigi.

Nobile v Rimu

Velike manifestacije — Odlikovanje generala Nobile

RIM, 3. Rim se mrzlično pripravlja na sprejem generala Nobile in njegovih spremljevalcev na poletu preko severnega tečaja. Vsa javna poslopja so izvesila državne zastave.

General Nobile dospe v Rim danes ob 19. uri. Na kolodvoru ga bodo sprejeli rimski guverner sen. Cremonesi, državni podtajnik za zrakoplovbo general Bonzani in druge visoke vojaške osebnosti. Po pozdravu rimskega guvernerja se bo odpeljal s kočijo v palačo Chigi, kjer ga bo sprejel on. Mussolini. Nato ga bo načelnik vlade odvedel na balkon palače ter ga predstaga tečaja. Po manifestacijah se bo na vil manifestantom kot junaka severnetrgu Colonna vršila javna kinematografska predstava. Projicirali bodo polet zrakoplova «Norge» preko severnega tečaja.

V spomin na odkritje severnega tečaja bo jutri na letališču Ciampino odkrita spominska plošča, generalu Nobile pa bodo podelili savojski vojaški križec, ki je najvišje odlikovanje italijanske vojske.

Nesreča pri sprejemu generala Nobile

RIM, 3. Zrakoplov št. 2, ki je spremljal parnik «Conte Biancamano», na katerem je potoval gen. Nobile, se je moral radi nenadnega defekta spustiti v morje kakih 20 km od Gaete. Pri tem sta major zrakoplovstva cav. Aleslandro Fezzi in glavni tehnični načelnik cav. uff. Giuseppe Rossi padla v morje in izginila. Ostala posadka se je rešila, zrakoplov so ladje vojne mornarice zavlekle na varno.

Vojaško letalo treščilo ob tla v Milanu

Letalo popolnoma zdrobljeno — Letalec mrtev — Vzrok padca: Motorni defekti

MILAN, 3. Danes zjutraj se je dogodila tukaj strašna letalska nesreča. Iz višine 300 metrov je telebnilo na tla na trgu D'Armi neko vojaško letalo tipa «Ansaldo». Padec je bil tako silen, da se je letalo popolnoma zdrobilo. Pod ruševinami so našli razmesarjeno telo letalca — rezervnega kapetana inž. Aleksandra Grassija iz Landa. Verjetno je, da je ob tej priliki zgubil življenje tudi opazovalec. Letalo se je ponesrečilo radi motornih defektov. Ta dogodek je napravil na prebivalstvo zelo globok vtis.

Fašistovski list „Popolo di Roma"

je zvišal akcijski kapital na 5 mil. lir

RIM, 3. «Popolo di Roma» je danes objavil to-le vest: Na podlagi sklepa upravnega vodstva se zviša akcijski kapital lista «Popolo di Roma» na 5 milijonov lir.

Mellon v Rimu

RIM, 3. Iz Ženeve je prispel semkaj finančni minister Zedinjenih držav gospod Mellon. Njegov prihod v Rim ima popolnoma zaseben značaj. Nastanil se je pri svoji hčerki, ki je soproga ameriškega podkonzula Bruceja v Rimu.

Dan konferenc v Beogradu

Ninčić z Bleda — Radić na Bled — Ukrepi proti komitaškim vpadom

BEOGRAD, 3. (Izv.) Po dveh praznikih je politično življenje zopet oživelo in ministri se vračajo v Beograd. Danes se vrača zunanji minister dr. Momčilo Ninčić z Bleda, kjer je bil v avdijenci pri kralju. V Beograd je prišel tudi načelnik SLS dr. Anton Korošec. Iz Zagreba pa javljajo, da se Stjepan Radić odpravlja na Bled, kjer bo zaprosil kralja za avdijenco.

Tekom dneva je imel ministrski predsednik Uzunović več konferenc z ministri, s katerimi je razpravljal o resortnih vprašanjih. Pri Uzunoviću je bil tudi minister vojne general Dušan Trifunović. Njegov sestanek z ministrskim predsednikom spravljajo v zvezo s poslednjimi vpadi bolgarskih komitašev na jugoslovensko ozemlje. V svrho zaščite jugoslovenskega prebivalstva ob bolgarski meji in v svrho proučitve posebnih ukrepov proti komitaškim vpadom se je vršila daljša konferenca v vojnem ministrstvu, katere se je udeležil tudi notranji minister Boža Maksimović.

Smrt jugoslovenskega ministra

pravde Marka Gjuričića

BEOGRAD, 3. (Izv.) Minister narodne skupščine je danes prejel iz Karlovih Varov brzojavko, ki pravi, da je umrl tamkaj jugoslovenski minister pravde Marko Gjuričić. Vest je izzvala v vseh političnih krogih in v javnosti veliko sočutje. Vsa ministrstva in javna poslopja so izvesila žalne zastave. Zemske ostanke pokojnega ministra bodo pripeljali v četrtek v Beograd, kjer se bo vršil svečan pogreb na državne stroške.

Marko Gjuričić je bil rojen leta 1861. v Valjevu. Po končanih juridičnih študijah se je posvetil odvetništvu. Leta 1912. je bil prvič minister pravde. Te posle je vodil do začetka balkanske vojne. V začetku svetovne vojne je ponovno sprejel portfelj ministra pravde ter je obdržal istega do prevrata leta 1918. Bil je tudi večkratni predsednik in podpredsednik radikalnega kluba. Pokojni Gjuričić je lani obolel za špansko hripo in od takrat je neprestano bolehal. Pred par dnevi ga je v Karlovih Varih napadla pljučnica ter je danes tej zavratni bolezni podlegel.

Velika železniška nesreča v Sremu

Trčenje vlakov — Lokomotivi skočili s tira — Ena oseba mrtva, ena pa težko ranjena

BEOGRAD, 3. (Izv.) Sinoči ob 1. uri ponoči se je na postaji Vogan v Sremu dogodila velika železniška nesreča. Tovorni vlak, ki je prihajal iz zagrebške smeri, je zadel v beograjski osebni vlak. Sunek je bil tako silen, da sta lokomotivi obeh vlakov skočili s tira. En strojevodja je bil mrtev, drugi pa težko ranjen. Izmed potnikov, med katerimi je nastala velika panika, ni bil nihče ranjen. Materijalna škoda je bila precej velika, ker so se nekateri poštni vagoni radi sunka znatno poškodovali.

«Balkan» spet izhaja

BEOGRAD, 3. Izšel je ponovno znani beograjski list «Balkan», ki se je pa prelevil iz vladnega lista v opozicijonalnega.

Poincaréjevi načrti

PARIZ, 3. Senatni finančni odbor je razpravljal o vladnem finančnem načrtu in ga v celoti odobril. V poučenih krogih zagotavljajo, da se bo vršil sestanek narodnega zbora v Versaillesu 10. t. m. Najbrže se bosta zbornici potem še istega dne razšli in bosta imela njuna predsednika pravico, da ju skličeta v slučaju potrebe. Dozdeva se torej, da vprašanje medzavezniških dolgov ne pride v razpravo pred novim zasedanjem v oktobru.

PARIZ, 3. Kakor poroča «Quotidien», je Poincaré v razgovoru z belgijskima ministroma Franquisom in Vanderveldejem izrazil mnenje, da je nemogoče popraviti francosko gospodarstvo brez pomoči inozemstva. Francija bo začela takoj pogajanja za najetje večjega posojila v Angliji in na Holandskem.

Mirovni kongres

PARIZ, 3. Včeraj so sprejeli v mestni hiši v Reimsu udeležence za šesti mednarodni demokratski mirovni kongres. Jutri se podado v Amiens, v četrtek v Rouen in v petek v Pariz, odkoder odidejo v Bierville pri Etampesu, kjer ostanejo do 29. t. m., t. j. dokler bo kongres trajal. Udeležencev je okoli 4000, med njimi 900 mladih Nemcev. Poziv na kongres so podpisali med drugimi Herriot, Painlevé in Caillaux.

Vstaja na Grškem

PARIZ, 3. «Quotidien» javlja iz Aten, da je izbruhnil upor grške mornarice pod vodstvom šefa generalnega štaba Colalcila. Grškav lada sicer vesti o uporu demantira, vendar pa je znano, da je Pangalos izdal najstrožje odredbe proti upornikom.

Angleške kupčije na račun miru

LONDON, 3. «Daily Cronicle» prinaša na prvem mestu poročilo o tajnih pogajanjih Baldwina s Turčijo. Trdi, da gre za novo tradicijo. Z dovoljenjem Chamberlainovem in z vednostjo vojnega ministra so prodali po posredovanju neke birminghamske firme Turčiji 100.000 pušk, modela iz l. 1914, z bajoneti in veliko zalogo nabojev. Iz nekega pisma koncem marca je razvidno, da je za to kupčijo vedela tudi vlada in to odobrila. List poudarja, da ta kupčija odločno nasprotuje duhu Društva narodov in pomenja nove nemire na vzhodu.

Hudi boji v Siriji

PARIZ, 3. Upor v Siriji se je razširil že skoro na vso to deželo. Celo ozemlje med Damaskom, Džebeldruzom, Severnim Libanonom in jugovzhodni Libanon je v popolni vstaji. Kljub temu, da je francoska vojska znala voditi stvari z veliko spretnostjo, so bili uspehi zaman, ker jih je uničila nezmiselna uprava in politika. Komaj vojaštvo zapusti kako postojanko, že izbruhnejo novi upori. — «L'espoir» poroča, da stoji nad 8000 mož francoske armade v bližini Damaska, že nad 10 dni v najhujšem boju. Francozi so že več vasi popolnoma porušili.

Kulturni boj v Mehiki

MEHIKO, 3. Ob predaji cerkvâ državni oblasti je prišlo na več krajih do srditih spopadov med verniki in policijo, ki ji je moralo pomagati vojaštvo. Več oseb je mrtvih, mnogo ranjenih. — Protikatoliškega sprevoda, ki ga je priredila v glavnem mestu Delavska strokovna zveza, se je udeležilo okrog 50.000 oseb, ki so korakale po večinoma praznih ulicah. Nekaj sto državnih uslužbencev se ga navzlic pritisku ni udeležilo in pričakujejo, da službo zgube. — Glavni konzul Združenih držav je protestiral pri vladi, ker je raztegnila nove zakone tudi na neko posest protestantske verske občine.

NEW-YORK, 3. «New York Heraldu» poročajo iz Teksasa, da zbirajo razni mehikanski poglavarji moštvo in orožje in se pripravljajo, kakor se dozdeva, na revolucijo proti predsedniku Callesu.

še en visoki afriški obisk v Parizu

TUNIS, 3. Tuniški bej je odpotoval včeraj na Francosko.

Socijalni teden v Rouenu

LE HAVRE, 3. Rouenski nadškof je včeraj otvoril 18. zasedanje socijalnega tedna, ki se ga udeležujejo tudi zastopstva raznih držav, tajništva Družbe narodov in Mednarodnega urada za delo.

Atentat, ki ne vzbuja nobenega vtisa

MADRID, 3. Listi naglašajo, da ni vest o atentatu na Primo de Rivero zbudila nobenega večjega vtisa, ker splošno smatrajo, da gre za dejanje blaznega človeka. Napadalec leži sedaj v težkem stanju v bolnišnici, zato se preiskava ne more dobro razviti. Vsi vladi prijazni listi zvračajo krivdo za atentat na nastopanje opozicijonalnih strank, ki vzbujajo s svojo propagando sovraštvo proti vladnim činiteljem.

Smrtna nezgoda švicarskega državnega svetnika

BERN, 3. Doktor Giovanni Rossi, državni svetnik tičinskega kantona, je včeraj med službeno inšpekcijo na Ambriški gori padel v prepad in se pobil do smrti.

Delo grških ministrov

ATENE, 3. Ministrski svet je sklenil dovoliti izhajanje vsem listom, ki so bili ustavljeni. Nadalje se ustanovi gospodarski svet iz visokih funkcijonarjev in vseučiliških profesorjev, ki mu bo načeloval ministrski predsednik in finančni minister.

Za sporazum med baltiškimi državami in Rusijo

MOSKVA, 3. Objavila se je spomenica, ki jo je poslala letska vlada sovjetski vladi za ustanovitev posebne komisije, ki bi naj pripravila pogodbo za nenapadanje med baltiškimi državami in Rusijo. Slično spomenico sta dobili tudi Estonska in Finska.

Iz poljske zbornice

VARŠAVA, 3. Odbor poslanske zbornice za zunanje zadeve je odobril politiko zunanjega ministra Zaleskega, kakor jo je ta razvijal v svojih govorih v poslanski zbornici in v senatu. Nadalje je odbor odobril misel, da se izda še pred septembrskim zasedanjem Družbe narodov diplomatska knjiga, v kateri naj bi bili zbrani vsi dokumenti o poljski zahtevi po stalnem sedežu v Družbi. — Poslanska zbornica je odklonila predlog, da bi se obe zbornici takoj razpustili in bi se sklicali volilni odbori. Zbornica se skliče za 20. avgusta na izredno sejo, ko bo odglasovala začasni proračun za četrto tromesečje finančnega leta.

DNEVNE VESTI

Zveza slov. učiteljskih društev razpuščena

G. A. Germek, predsednik Zveze slovanskih učiteljskih društev v Julijski Krajini nam je poslal v objavo sledeče obvestilo:

«Danes mi je naznanilo varnostno oblastvo, da so z odlokom od 2. avgusta 1926. razpuščene Zveza učiteljskih društev in vse njene podružnice. Razlog: ker da nima Zveza po novih zakonih nikakega pomena več.»

S tem odlokom pada torej zopet ena izmed velikih slovanskih organizacij v naši deželi. Z njo tudi vse one kulturne naprave, ki jih je bilo ustvarilo slovensko in hrvatsko učiteljstvo Julijske Krajine, posebno pa znani pevski zbor Zveze, ki je bil brez dvoma eden izmed najboljših v Julijski Krajini sploh.

Zveza slovanskih učiteljskih društev Julijske Krajine je bila ustanovljena leta 1920. V njej so bila udružena učiteljska društva posameznih okrajev. Cilj teh društev kakor tudi Zveze je bil varovanje in pospeševanje stanovskih interesov slovanskega učiteljstva, obenem pa tudi skrb za čim večjo kulturno povzdigo članov-učiteljev ter celega stanu. V ta namen je Zveza prirejala za svoje člane predavanja pedagoške in stanovske narave, izdajala je svoje stanovsko glasilo «Učiteljski list» in vzdrževala je že gori omenjeni mešani pevski zbor, ki je resno gojil petje, ter se povzpel na tem polju do znatne višine in popolnosti.

V širši naši javnosti je bila Zveza znana posebno po svojem pevskem zboru. Pod vodstvom g. Srečka Kumarja je priredil ta zbor v času svojega obstoja nad 20 koncertov, izmed katerih je vsak značil viden umetniški napredek posameznih pevcev ter tudi zbora kot celote. Pa tudi pred italijansko javnostjo je nastopil učiteljski zbor s popolnim uspehom. V l. 1923. je priredil znano koncertno turnejo po važnejših mestih severne Italije (Benetke, Bologna). Italijanski listi so se tedaj zelo laskavo izražali o teh nastopih.

Ko se je ustanovila Zveza učiteljskih društev — v l. 1920. — je štela nad 800 članov. Tedaj so ji pripadali tudi učitelji logaškega in kastavskega okraja ter z otoka Krka. Po aneksiji omenjenih krajev k Jugoslaviji se je skrčilo število članov na okoli 700. V poznejših letih je bilo mnogo učiteljev odpuščenih in število članov se je zopet skrčilo, tako da jih je bilo v začetku letošnjega leta še okoli 500. Nov udarec je zadel Zvezo letos po sistematični propagandi, ki se je vodila proti njej od fašistovske strani na Goriškem. Pod vplivom te agitacije so mnogi učitelji in učiteljice izstopili, a vendar je štela Zveza do zadnjega okoli 350 članov ter je vključevala potemtakem dobre tri četrtine slovanskega učiteljstva.

V nedeljo je imel imeti učiteljski zbor koncert v Kanalu. Koncert pa je bil prepovedan in ravnotako je bil prepovedan redni letni občni zbor Zveze, ki se je imel vršiti isti dan v Gorici. Drugi dan — 2. avgusta — je sledil odlok o razpustu, ki je bil včeraj sporočen predsedniku Zveze učiteljskih društev g. Germeku. Isti dan so se zglasili organi javne varnosti na stanovanju predsednika Zveze, kjer so zasegli arhiv, dalje pri tajniku in blagajniku, kjer so istotako zasegli knjige in papirje ter jih odnesli.

Za danes se omejujemo na ta suha dejstva, pridržujoč si eventuelne pripombe, ki jih zahteva slučaj, za prihodnje dni.

Gospodarska bitka

Zadnji ukrepi vlade, o katerih smo poročali včeraj, kažejo, da ima vlada trden namen nadaljevati gospodarsko bitko z vsemi sredstvi, da se doseže namen, t. j. ustaljenje lire in čim večja gospodarska osamosvojitev dežele. Pred kratkim še je bil izdan kr. odlok-zakon, ki je omejeval potrošnjo nekaterih vrst blaga. Na zadnji seji so sledile nove omejitve, med njimi tudi ena, ki nas spominja na vojni čas, omejitev potrošnje moke. Peči se bo smela samo ena vrsta kruha, fin kruh bo prepovedan, prepovedano bo izdelovanje peciva in slaščic.

Na drugi strani pa se je vlada odločila tudi za skrajno štedenje z državnimi izdatki. Izmed 167 podprefektur, kolikor jih šteje država, se jih odpravi 95, torej nad polovico. V naši deželi se odpravijo podprefekture v Čedadu, Gradiški, Tržiču, Sežani in Voloskem-Opatija.

Koliko važnost polagajo odločilni krogi na uspeh gospodarske bitke, se je pokazalo na zborovanju fašistovskega direktorija v Milanu. Na tem zborovanju je prečital glavni tajnik fašistovske stranke g. Turati poslanico vodstva, v kateri je rečeno med drugim:

«Glavni vzrok sedanjega položaja je v pasivni trgovinski bilanci. Bitka je resna: ali bo fašizem zmagal in si bo Italija zo-

pet priborila vso moč v svetu, ali ne bo zmagal, in tedaj se bomo morali zadovoljevati s položajem skromnega člana v mednarodnem življenju.»

Trgovinska bilanca se ima popraviti s tem, da se zmanjša potrošnja in s tem uvoz. Odtod omejitve.

Protestanti ne bodo smeli več pred papeža

Po vesteh iz Rima se je sklenilo v Vatikanu, da papež ne bo več dovoljeval sprejema protestantom in da protestanti tudi ne bodo smeli prisostvovati v bodoče svečanim sprejemom sv. očeta.

Do tega sklepa je prišlo radi številnih incidentov, ki so nastajali radi prisotnosti drugovercev ob takih prilikah. Tako ni hotela pred par dnevi pokleknuti neka angleška gospodična, ko je prišel sv. oče med inozemske vernike, ki so mu želeli poljubiti roko. Slični slučaji so se že večkrat dogodili in zato je Vatikan prepovedal vstop protestantom k takim sprejemom.

POJASNILO

Z ozirom na naš dopis iz Bovca od preteklega petka smo prejeli sledeče pojasnilo, ki ga objavljamo, da se stvar pojasni tudi s te strani:

«Pod naslovom «Uradniška udobnost» v «Edinosti» od petka priobčen članek vsebuje nekam čudne in povsem neopravičene zahteve napram tukajšnjemu poštnemu uradniku.

Za vsako delo je treba potrebnega časa in ravnotako za razdelitev pošte. Povsem neumestne pa so zahteve ob času, ko se v okolišu gibljejo tisoči vojaštva, katero da prav poštnim uradom desetkratnega dela.

Letoviščarji — meščani pa ne zamude prav ničesar, če bodo čitali časopis pol ure pozneje.

Ako gospod dopisnikar stalno živi v Bovcu, naj bo pravicoljuben in naj prizna, da prav sedanji poštar skuša tudi izven uradnih ur (od 9.—12. in 15.—19.) streči po možnosti vsakomur in prav razdeljevanje pošte pred 15. popoldne znači že čin uslužnosti.

Neumestno bi bilo negirati zasluge komur gredo.»

Tržaška občina bo imela tudi podkomisarja

Ob stran tržaškemu občinskemu komisarju kom. Perezu je bil imenovan občinski podkomisar v osebi znanega tržaškega veljaka gr. uff. Karla Banellija.

Turški konzulat v Trstu

zanikuje vesti, da bi se bili v Turčiji pojavili kakšni upori proti vladi.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

Cene dne 3. t. m. na debelo

Zelenjava: Solata 90—100, radič 50—360, kumare 100, buče 40—90, pesa (rdeča) 30—40, pesa bela 30, zelje rumeno 90—110, vrzote 70, krompir 40—50, fižol v stročju velik 40—120, fižol v stročju za luščenje (lisast) 140—250, fižol zelen mali 150—200, malancane 160—200, špinača 50—70, paprika 200—320, česen 150—200, čebula 50—80.

Sadje: «amoli» 80—320, marelice —.—, breskve 150—650, fige 170—240, jagode —.—, ronglo 210—250, jabolka 70—220, cimbarji 80—150, češplje 150—240, hruške 110—450, pomaranče 65, limone 20—45, grozdje 240—280.

Trg reven na vsem. Izvzemši nekoliko življenja pri trgovini s sadjem, je vse blago, ki ga je ta dan bilo izredno malo, zanimalo le direktne konsumente. Krompir se je razprodajal še predno je prišel na trg. Vendar pa to mrtvilo ne bo vplivalo na cene, ki se drže z malimi izpremembami vidno na isti višini. Lubenice (angurije) so padle že na 40 L za stot. Ta dan so bile prvič na trgu. (Razprodajajo se navadno naravnost z jadrenic).

V včerajšnjem poročilu, kjer je bila pomotoma označena cena 6 lir za stot lubenic, naj se pravilno čita 60 in ne 6 lir.

Iz tržaškega življenja

Žalosten slučaj.

Včeraj zjutraj so ljudje našli na cesti pri Proseku po delavsko oblečenega moža, ki ni kazal nikakega znamenja življenja. O dogodku so bili obveščeni orožniki, ki so spoznali, da mož, dasi navidezno le močno vinjen, nujno potrebuje zdravniške pomoči. Zato so telefonirali na rešilno postajo. Čez nekaj časa je prihitel na lice mesta zdravnik, ki je dognal, da je neznanec res močno vinjen, da je pa razen tega tudi zelo nevarno bolan na pljučih. Na podlagi nekaterih listin, ki so jih našli pri njem, je bil nesrečnik spoznan za 48-letnega mizarja Antona Miliča, stanujočega v Malem Repnu št. 4. Očividno je mož ko se je vračal ob pozni uri iz gostilne domov, medpotoma omagal ter obležal. Bolan pa je bil najbrž že prej. Po prvi pomoči je bil siromak prepeljan v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno.

Zopet gad.

Izgleda, da se je strupena kačja zalega v zadnjem času zelo razmnožila na skalovitem Krasu, kjer sta gad in modras že od nekdaj nezaželjena gosta. V vojnih in prvih povojnih letih sta se potuhnila v samotna skrivališča daleč od ljudi, sedaj pa sta postala bolj nadležna in nevarna. Kakor smo poročali, je predvčerajšnjim gad pičil neko deklico ü Zgonika, ki se sedaj nahaja v nevarnem stanju v mestni bolnišnici; včeraj pa je slična nezgoda doletela 13-letnega Karla Puntar, stanujočega v ulici S. Chiara št. 7. Ko se je deček sprehajal v okolici Proseka, kjer je bil na letovišču, ga je gad pičil v desno nogo. K sreči je bil gad še mlad, zato njegov pik ni imel tako hudih posledic. Punter je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nato je bil prepuščen domači negi.

Kotiček paradiža v Barkovljah

Kdor se je predvčerajšnjim popoldne mudil pri Čedasu v Barkovljah, je utegnil biti priča čudnemu prizoru, ki ga je nehote spomnil na davne čase, ko je še gospodaril v svojem raju naš dobri praoče Adam.

Nad cesto blizu morskega obrežja je ležalo v travi šest moških, ki so se z vidnim zadovoljstvom pekli na solncu. To bi ne bilo nič posebnega, toda kar je gledalca iznenadilo, je bila okolščina, da so bili možje popolnoma nagi, kakor Adam v raju, pa brez figovega peresa. Prizor je bil vse prej nego dostojen, zlasti ker so spodaj po cesti vozili avtomobili in hodili ljudje; pa možakarji se niso zmenili za to. Končno je srečen slučaj hotel, das ta zašla v ta nespodobni kotiček ...paradiža dva policijska agenta, ki sta poučila nedostojno šestorico o osnovnih pojmih spodobnosti. Da bi pouk bolj zalegel, sta nato povabila čedno družbo na kvestúro. — Tam so se prevneti ljubitelji narave izkazali za 35-letnega Adama (temu pač pristoja ime!) Braid, stanujočega v ulici Traversale al Bosco št. 6; 33-letnega Marija Dussich, stanujočega na Vrdeli-Farnetto št. 337; 45-letnega Alojzija Cernigoi, stanujočega na Vrdeli - Farnetto št. 1187; 35-letnega Antona Maizen, stanujočega v Rojanu - Molini št. 681; 35-letnega Karca Ciuffarin, stanujočega v ulici Ferriera št. 28 ter 25-letnega Vladimira Fornasarich, stanujočega v Rojanu - Scala Santa št. 387. Po zaslišanju so bili vsi izpuščeni na svobodo, a se bodo morali ob svojem času zagovarjati pred sodiščem.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

POROTNE RAZPRAVE V GORICI

Že en teden traja v tej vročini proces proti Lušickemu, obdolženem znanega umora v Avčah.

Ona stotina ljudi na galeriji in spodaj v dvorani, obstoječa iz mladih radovednih žensk, stalnih čitateljev črne kronike časopisov in šundromanov, brezposelnih ljudi in pa stalnih, bi rekli poklicnih obiskovalcev porotnih razprav, ni odmanjkala niti za trenutek ves teden od jutra do večera. Celo dolgočasno čitanje izvedeniških mnenj psihijatrov je poslušala s pobožnim in vnetim nerazumevanjem.

V veliki dvorani ne vlada prevelika zatohlost. Vsako toliko časa mora miriti predsednik šepetajoče občinstvo. Posebno pri zasliševanju so tu pa tam prisotni Slovenci osupnjeno komentirali čisto netočne prevode sodnijskega tolmača. Predsednik je pozival k tišini in seveda ni vedel, kaj pomenijo malce preglasni komentarji.

Tu pa tam je zavzel proces malce politično barvo. So pa tudi nastopale razne znane osebnosti: cav. Peternelj, cav. Diaz, ves bivši direktorij kanalskega fašja in še drugi.

Ozračje procesa je pač naša sedanja goriška vas, gostilne, društvo, odmevi političnih borb in nasilij iz leta 1922.

Iz procesa je priplula na dan borba in strah gostilničarjev za njihovo licenco, odvzetje iste, koraki za razbremenitev, da bi se licenca zopet dobila. Padajo neosnovani običajni očitki na prosvetno društvo, kjer se vsi obtoženci in obtoženec shajajo. Radi pripadnosti Lušickega k fašistovski stranki nastane razjašnjevanje vzrokov, ki so ga do tega privedli. Marsikaka beseda pade o načinu takratne politične borbe.

On sam, središče procesa, Lušicky, sedi ves teden nepremično v svoji železni kletki. Nepremično stojita zraven njega postavi karabinerjev.

Ženske gledajo radovedno na Lušickega, ki si neprestano podpira z levico glavo, ter govorečega državnega pravdnika.

Državni pravdnik je govoril včeraj pet ur svojo obtožbo. Posebno je skušal razbiti izvedeniški mnenji o Lušickem, ki govorita o delni slabosti uma, očita jima posegovanje v tuje, porotniško polje ter pomanjkanje strokovnih ugotovitev. Zahteva 25 let ječe ter v slučaju priznanja duševne zmedenosti radi alkohola 12—14 let ječe.

***

Nadaljuje se še vedno razprava proti Lušickemu, obtoženemu umora in poskušenega umora. Govori

državni pravdnik,

ki slika s temnimi barvami obtoženca, in ki na dolgo in široko razpravlja o vzrokih, ki so dovedli Lušickega do tega, da je postal morilec.

Dva dni pred umorom si je obtoženec nabavil revolver; dal je zanj 120 lir, vsega skupaj je imel le 300 lir. Da je zmanjšal svojo gotovino za več nego tretjino, in to samo radi tega, da ustreli psa, je bajka. Že takrat je sklenil, da ustreli gospo Gabrijelčič. In žena, ki ga je dobro poznala, je izustila, ko je šla iz sobe tik pred usmrtitvijo: «Glej, kaj delaš!»

Od dveh strani je državni pravdnik razsvetlil zadevo in prišel vedno do zaključka, da je imel Lušicky namen umoriti.

Predpoldne je govoril državni pravdnik tri ure, popoldne je nadaljeval svoj govor in govoril še dve uri in zaključil z zahtevo, naj porotniki obsodijo Lušickega.

Za državnim pravdnikom je dobil besedo zagovornik. Obtoženec, ki sedi pred porotniki, ni morilec, ni hudoben zločinec. Slika ga kot dobrega, uslužnega moža, ki so ga vsi radi imeli. Njegov čin ni izliv navadnega in prostaškega hudodelstva. Slednjič si je stavil tri vprašanja, na katera bo skušal točno odgovoriti. Kaj je zakrivil in zakaj je to zakrivil? Kdo je bil in kdo je Lušicky in ali je bil v trenutku, ko je streljal, pri popolni zavesti?

Razprava se je nato prenesla na drugi dan.

Zrelostni izpiti goriškega in tolminskega učiteljišča pred komisijo v Vidmu.

Na tolminskem učiteljišču so napravili zrelostni izpit sledeči maturantje: Daskobler Franc, Manfreda Franc, Rejec Maksimiljan, Tušar Angela, Urbančič Iva, Makarovič Vladimir.

Na goriškem učiteljišču pa sledeči: Gerin Rozalija, Kofman H., Policardo R., Stolzemberg M., Ussai P., Vrtovec Ivana.

CERKLJANSKO

Še par pripomb o škodi toče

Šele sedaj se ljudje vedno bolj in bolj zavedajo ter umejo ceniti silno škodo, katero je napravila toča po severovzhodnem obširne cerkljanske občine.

Od Robidenskega Brda pa do Loga ter gori do Gorij vse je razbito in potlačeno v tla: žito, trava, sadno drevje, fižol, vse je uničeno.

Žanjice, ki so se podale po hudi uri na polje, so bile v zadregi, kaj naj pravzaprav počno na polju. Le tu pa tam je še molela kaka biljka v zrak. Sicer je pa bilo celo ostalo požeto polje le kot zmrzneno strnišče.

Kmetje so sicer trumoma napravili v Cerknem na županstvu prijave o silni škodi, povzročeni po toči, toda le malo upanja je bilo v njih srcih, da bodo dobili kako podporo ali pa kako davčno olajšavo. V prejšnjih časih so prišle takoj na lice mesta cenitvene komisije, precenila se škoda, odpisali davki in še podpore so se dobile od dežele in države.

Slučaji vremenskih nezgod iz ravnokar preteklih let pa so naučili naše ljudi, da nimajo bogve kaj upati na kako pomoč od kake strani. Zato pa stiska prav težka skrb vse naše ljudstvo na Cerkljanskem, kako se bo prerinilo skozi dolgo zimo! Dolgovi bodo še bolj obremenili naše domove in težje bo plačevanje dvomesečnih davčnih obrokov.

Neurje je tudi popolnoma razrilo ceste, odneslo, kot smo že poročali, železniški most. Posebno je poškodovana pot od Mlakarja pa do vasi Ceprij. Tudi glavna cesta od Maruškovca doli ter del od Reke do Sv. Lucije je precej trpel.

Upostavljen je že začasen mostič, ne le za pešce, ampak tudi za vozila, preko potoka na Želinu.

TOLMIN

Videmski prefekt Spadavecchia je obiskal v soboto popoldne Tolmin. Pri sprejemu so bili navzočni uradniki in domače občinstvo, posebno povabljenci. Manjkala je, ker so počitnice, šolska mladina.

Prefekt je obiskal županstvo, urade ter novi tuberkulozni dispenzarij. Pri tej priliki je držal občinski zdravnik Bussi priložnosten govor. Ko je naše ljudstvo zaznalo za ustanovitev tega dispenzarija za jetične, je z veseljem pozdravilo ta napredek. Temu veselju pa je bilo primešano trpko obžalovanje, da se je ravno glede borbe proti jetiki dosedaj tako malo storilo v naših krajih. Pri tolikih konsorcijalnih zdravnikih bi bilo pač lahko malo več propagande za higijeno med našim ljudstvom. Ovira jih pri tem dejstvo, da ne poznajo našega jezika.

Po obisku vseh tolminskih ustanov je g. prefekt odpotoval proti večeru proti Gorici. Naši ljudje so opazili, da ga je spremljal prof. Cavalotti.

IZ KOBARIDA

smo prejeli kratko vest, da je pogorela Juretičeva kasarna, kjer je bilo nastanjeno vojaštvo. Sumi se, da je vsled neprevidnosti izbruhnil ogenj.

***

Pišejo nam še sledeče podrobnosti:

V nedeljo zvečer je začelo goreti v hiši bivšega župana Juretiča, kjer je nastanjena vojaška avtom. kolona. Požar je nastal radi kratkega stika. Vnelo se je skladišče, ki je bilo polno gorljivih stvari. Zgorelo je 600 litrov bencina. Takoj so bili na licu mesta nekateri vojaki, ki so reševali vozove, živila in orodje. Kmalu so došli tudi karabinerji in domači ognjegasci. Združenim močem se je končno posrečilo omejiti požar, ki bi bil lahko usoden za ves trg.

GODOVIČ

Nihče ni še pisal o naših razmerah, pa saj smo sami krivi. Pečamo se samo s poljskim delom in po zimi z delom v gozdu, ki je naš edini zaslužek. Poleg tega pa izhaja, kakor da nimamo drugih potreb; no saj se za duševne tudi nihče ne briga. Dočim druge vasi okoli kar tekmujejo v kulturnem delu, o tem ni govora pri nas. Smo skrajno nezavedni in vsak vetrič nas prebrne in vsaka prazna beseda nas prepriča. Kulturnega društva nismo imeli in ga še danes nimamo. Edino društvo je gasilno, ki ima edino dobro, da nima v programu neprestanih veselic kakor ostala v okolici Idrije.

Dogodilo se je ,da so na posestvu v Šebalku priseljeni Italijani iz Bergama, katerih je šest družin, hoteli ustanoviti tudi fašjo v Godoviču. Sklicali so v ta namen sestanek, na katerega ta bila povabljena tudi dva govornika Slovenca iz Idrije. Vpisalo se je bilo kakih 10 fantov, ki pa so pozneje večinoma odpadli.

Pred kakimi 14 dnevi smo dobili nove zvonove iz tovarne v Trentinu (Trento). Starega, ki je bil kaki dve leti počen, smo dali preliti in obenem sta se kupila še dva nova. Zvonovi so se kupili z nabranimi darovi. Hotelo se je, da bi kmetje darovali za zvonove sorazmerno z davki, kar pa ni našlo odziva. Zvonove je posvetil predzadnjo nedeljo idrijski dekan in sedaj se bodo v kratkem potegnili v zvonik.

Letina kaže v celem zelo slabo. Neprestano deževje je uničilo vse, samo sena je v obilici. Hujše nesreče v zadnjih povodnjih ni bilo, ker nismo obdani od visokih hribov in smo takorekoč ravno na razvodju.

ŠMARTNO V BRDIH

Pred kratkim je umrl posestniku Josipu Simčiču edini še ostali mu šestletni sinček Ivo. Neutolažljivemu očetu Josipu želimo, da bi prebolel bridko izgubo in izražamo obenem iskreno sožalje vsej družini.

— Naša vas je oddaljena jedva 20 minut od poštnega urada v Kojskem, a pisma dobivamo potom kozanskega obhodnika le dvakrat na teden in tako se zgodi, da dobi pisma naslovljenec prepozno in trpi večkrat radi tega tudi materijalno škodo.

Pred vojno smo dobivali pošto redno vsak dan; točno ob dveh popoldne sma bili gotovi dohoda časopisov in dr. Ali ni sedaj nikogar, ki bi se pobrigal, da bi nam poštna uprava poskrbela za redno dostavljanje vsakdanje pošte?

IDRIJA

Ob zadnjih nalivih je treščilo v električno napeljavo, ki vodi v rudnik k zračni črpalki na četrtem polju, in naredilo precejšnjo škodo. — Zračni črpalki, ki sta na četrtem in druga na enajstem polju, služita v dobavo stisnjenega zraka, s pomočjo katerega se vrši nato vrtanje s svedri v skale. Zadnji čas delajo novo črpalko, ki bo pa zunaj in bo imela moči za 50 svedrov. Da pa se kolikor mogoče ne bi oviralo delo v rudniku, je bilo treba tudi hitre poprave. In zgodilo se je, da so bili stari izkušeni delavci pri črpalki do 40 ur neprenehoma v službi. Prosti so bili le toliko, da so hiteli domov pojesti kosilo ali večerjo. — Te razmere jasno kažejo na veliko pomanjkanje novih in izkušenih moči pri rudniku, česar pa uprava noče vedeti in brezposelnost se vedno veča.

Razne zanimivosti

— **Španske čete** so se z novim napadom približale svetemu mestu Rifancev Šešoanu na 30 km, ne da bi pri tem naleteli na kakšen pomembnejši odpor. Računajo, da zasedejo mesto v bližnjih dneh.

— **Da bo zmešnjava še večja,** je prišla še sovjetska vlada in demantirala vest, da bi bil šel Trocki v Berlin k operaciji. Kje je torej Trocki in kaj je z njim? Ali je bolan ali je zdrav, ali maršira proti Moskvi ali ne maršira, ali je zaprt ali ni zaprt, je umrl ali pa živi in se smeje pobožnim brzojavkam «Daily Newsa» iz Rige, ki ne morejo nikoli pričakati, da bi vstal v Rusiji nov Napoleon proti boljševikom in napravil takšno zmedo, da bi se Angležem v Indiji oddahnilo?

— **O kantonskih četah,** ki so zasedle vso južno Kitajsko, kakor smo poročali pred nekaj dnevi, pišejo, da jih vodijo častniki ruske sovjetske vojske. O velikem prijateljstvu, ki ga gojita med sabo kantonska in moskovska vlada, je bilo že odsti pisanja, s tem pa še davno ni rečeno, da so v Kantonu boljševiki doma in da imajo boljševiki sedaj južno Kitajsko v rokah. Resnica je, da se Kantonci boljševiške pomoči poslužujejo, ker se krije njihovo stremljenje z moskovskim: spraviti zapadnoevropski in ameriški imperijalizem, ki je v prvi vrsti kriv sedanje kitajske zmede, ob ves vpliv na kitajsko delo in nedelo in osamosvojiti Azijo. S tem problemom se bo bavilo tudi panazijatsko zborovanje, ki je bilo pravkar sklicano na Japonsko in ki se ga udeležijo tudi zastopniki Indije, Sijama in Filipin.

— **Koliko prebivalcev šteje Leningrad?** Statistika z dne 1. julija t. l. je naštela v Leningradu 1,429.000 duš.

— **Nenavaden tovor.** Te dni je v Le Havreu pristal parnik, na katerem je bila popolnoma gotova vila poslana iz Newyorka na Francosko. Hiša je bila postavljena v Ameriki ter ima popolno opravo kakor tudi vse potrebščine za kuhinjo. Cenijo jo na 100.000 dolarjev. Pred prevozom je bila v Brooklynu delj časa razstavljena ter si jo je na stotisoče ljudi ogledalo in jo občudovalo. Postavljena bo v Grand Palais v Parizu. Zveza ameriških industrijcev jo je poslala kot darilo Franciji ter naj se podari onemu, ki ima največ zaslug za Francijo. Odločitev je pripuščena posebnemu francoskemu odboru, ki bo tega moža poiskal.

DAROVI

V počaščenje spomina blagopokojne Josipine Merkù daruje g. Fran Bandel L 15 Šolskemu društvu.

Na svatbi Volarič-Devetak so zbrali svatje L 151.50 za Šolsko društvo, želeč novoporočencema obilo sreče v njiju novem stanu. — Srčna hvala vsem!

Za Dijaško kuhinjo je daroval v spomin pok. Franca Didiča L 50 g. dr. Serjun Alfonz iz Tolmina.

Borzna poročila.

Trst, 3. avgusta 1926.

Amsterdam 1235, Belgija 82, Francija 81, London 149.80, New York 30.75, Španija 470, Švica 595, Atene 34, Berlin 730, Bukarešt 13.50, Praga 91, Ogrska 0.0425, Dunaj 430, Zagreb 54.50.

Vojnoodškodninske obveznice 66.35.

Uradna cena zlata 2. VIII. 26. — 594.37.

Anica Čok
Emil Kalan
poročena
Katinara 4. avgusta 1926 Kobarid
836

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Torre bianca 21, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1125

ČEVLJARSKI pomočnik, dobro izučen se sprejme. Godina J., Herpelje 51. 1204

ČEVLJARSKI poldelavec se sprejme takoj. Via Carlo Stuparich 4. Furlan. 1205

KOSNJA Bil, Počka in Ravn se takoj prične. Kdor želi lepega zaslužka, naj se zglasi pri gospodu Amprimo-tu, Prestranek. Za orodje mora vsakdo sam skrbeti. 1206

IŠČE se mlado, snažno in pošteno dekle. Predstaviti se takoj. Barkovlje-Bovedo 235. 1207

KLAVIR znamke Seifert - Dunaj se proda iz druge roke. Naslov pri goriški upravi. 1208

GLYKOL je pravi dobrotnik vseh onih ki trpijo na živčni oslabelosti, glavobolu, pomanjkanju slasti. Glykol je splošen in energičen obnovitelj. Prodaja se v lekarni Castellanovich, Trst Via Giuliani 42. 1200

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljše zdravilo proti želodčnim šibkostim in za rekonvalescenco. Steklenica L 6.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Via Giuliani 42. 1173

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 1164

Hranilnica in posojilnica v Tomaju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 15. avgusta 1926, ob 3. uri popoldne v šolskih prostorih

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelništva.
2. Poročilo nadzorništva.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Odobritev bilance za leto 1925.
5. Volitve.
6. Slučajnosti.

Načelništvo.

Opomba. Ako ne bi bilo ob določeni uri zbrano zadostno število članov se bo vršil občni zbor pol ure pozneje ki bo sklepčen na podlagi pravil ob vsakem številu članov. (837)

KRONE

plačuje vedno par cent, več kot drugi

ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2

811 **prvo nadstropje**

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

†

S potrtim srcem naznanjamo, da je odletela od nas med angeljčke dušica naše hčerke in sestrice

ANDICE

835 **Družina dr. Poberajeva.**

VIPAVA, 1. avgusta 1926.

Krone po 2.40

zlato plačuje po višjih cenah nego vsak drugi

Brilijante, platina, 20-kronske zlate komade

Albert Povh — urarna

Trst, Via Mazzini 46 810

PODLISTEK

JULES VERNE: (87)

Skrivnostni otok

— Ne, počakaj, je rekel Harbert... Tako ne vidim dobro... še nekoliko na levo... dobro... še nekoliko na levo... dobro... zdaj nekoliko na desno...»

Pri teh besedah se je Harbert vlegel na rob krova, pogreznil roko v vodo in vzkliknil, ko je zopet vstal:

«Steklenica!»

V roki je držal zaprto steklenico, ki jo je ulovil nekaj kablovih dolžin od obrežja.

Cir Smith mu jo je vzel iz roke. Brez besede je odmašil steklenico, povlekel iz nje vlažen papir, na katerem je bral besede:

Brodolom... Otok Tabor: 153° zapadne dolžine — 37° 11' južne širine.

Trinajsto poglavje.

«Brodolomnik! je vzkliknil Pencroff, zapuščen na otoku Taboru, samo nekaj sto milj od nas! Oh, gospod Cir, zdaj se ne bošte več protivili mojemu potovanju!

— Ne, Pencroff, je odgovoril Cir Smith, odpotujte čimprej.

— Že jutri?

— Že jutri.»

Inženir je še vedno držal v roki papir, ki ga je potegnil iz vode; zbral je svoje misli ter rekel:

«Prijatelji, iz tega, kako je ta napisan, moremo sklepati sledeče: Brodolomnik na otoku Taborju je mož, ki ima dobro navtično znanje, ker navaja zemljepisno dolžino in širino svojega otoka, ki soglaša z ono, ki smo jo mi določili skoraj do minute natančno; drugič je Anglež ali Amerikanec, ker je ta dokument pisan v angleščini.

— To se mi zdi logično pravilno, je pritrdil Gedeon Spilett, prisotnost tega brodolomnika nam pojasnjuje, odkod je prišla ona skrinja. Brodolom se je moral zgoditi, ko je tu brodolomnik. Vsekakor je zanj sreča, ali pa naj bo kdorkoli, da je prišel Pencroff na misel zidati ladjo in jo ravno danes preizkušati, ker dan pozneje bi se steklenica brez dvoma razletela ob klečeh.

— Resnično, je dejal Harbert, to je bil srečen slučaj, da je Bonaventura prišla mimo, ko je še steklenica tod okoli plavala.

— In to se vam ne zdi nič čudno? je vprašal Cir Smith mornarja.

— Za srečo smatram to, je odvrnil Pencroff, drugega nič. Ali vidite kaj izrednega na vsem tem, gospod Cir? Nekam je morala priti steklenica, in zakaj ne semkaj kakor kamorkoli drugam?

— Morda imate prav, Pencroff, je odgovoril inženir, in vendar...

— Ali ni morda tu kakšen znak, po katerem bi se dalo sklepati, da je steklenica dolgo v vodi? je vprašal Harbert.

— Nič, je rekel Gedeon Spilett; celo papir se zdi, da je bil pred kratkim popisan. Kaj pravite k temu, Cir?

— To je težko reči, je odgovoril ta, sicer pa bomo to stvar pozneje razjasnili.»

Medtem ni bil Pencroff brez dela. Obrnil je ladjo po vetru in Bonaventura je razpela vsa jadra ter naglo plula proti Čelustnemu rtu. Vsi so mislili na brodolomnika na otoku Taboru. Ali je bilo še čas rešiti ga? To je bil imeniten dogodek v življenju naseljencev! Saj so bili tudi oni brodolomniki, skrbelo pa jih je, da se je oni nesrečnik izkrcal v manj ugodnih okoliščinah, zato je bila njih dolžnost priti mu na pomoč.